

velké množství žáků se SVP se učí v běžném vzdělávacím proudu, jeden z mála předmětů, který jim není přístupný, je tělesná výchova. Častěji slycháváme důvody, proč není zařazování žáků se SVP do TV vhodné, než abychom řešili způsoby, jak společně vzdělávání naplnit. Právo na vzdělávání a na účast v pohybových aktivitách je nezpochybnitelné. Je součástí Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, kterou již v první dekádě tohoto století ratifikovala i ČR. Škola je povinna využít nástrojů pro zařazení žáků se SVP do společného vzdělávání včetně školní TV. Uvolnění z účasti ve školní TV má být až posledním řešením. V ČR jsme někdy svědky tendence komentovat výhody či nevýhody školské integrace či inkluze. Při těchto tématech však z obsahu sdělení uniká žák jako takový a uniká i hledání způsobu řešení jeho začleňování do vzdělávání. Je nutná týmová spolupráce relevantních lékařských i vysokoškolských pracovníků se zástupci organizací sdružující pedagogické pracovníky tak, aby došlo k revizím některých legislativních norem a standardů. Zejména je pak vhodná diskuze a nalezení řešení při jejich praktickém naplňování.

LITERATURA

1. Česká školní inspekce. Aktivní škola. Inspirace pro podporu pohybových aktivit žáků; 2023 [cited 2024 JUL]. Available from: <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/Metodicke-doporuceni-%E2%80%93-Aktivni-skola-%E2%80%93-Inspirace-p>.
2. Česká školní inspekce. Tematická zpráva. Vzdělávání v tělesné výchově, podpora rozvoje tělesné zdatnosti a pohybových dovedností; 2016 [cited 2024 JUL]. Available from: https://www.csicr.cz/html/TZ_telak/html5/index.html?&locale=CSY.
3. Kudláček M, Morgulec N, Verellen J. European standards in Adapted Physical Activities. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci; 2010.
4. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. MŠMT; 2023.
5. Parlament ČR. Zákon 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zá-

V současnosti nastavený systém založený na posouzení způsobilosti k tělesné výchově lékařskými pracovníky má své limity. Registrující, ale ani odborní lékaři, nejsou seznámeni s celým spektrem pohybových aktivit v TV a širokým možností podpory vzdělávání v TV v kontextu školské legislativy a při značné časové vyčíženosti podléhají tlaku rodičů a dětem podepisují negativní vyjádření ke způsobilosti k TV. Pro pozitivní změny v systému je tak vedle posílení vzdělání pedagogických a poradenských pracovníků nutná i týmová spolupráce lékařů na maximální možné podpoře zařazení žáků do vhodných, smysluplně a cíleně vedených pohybových aktivit. Za velmi vhodné se jeví doplnění systému celoživotního vzdělávání relevantních lékařských pracovníků (především obvodních lékařů /pediatrů/ a tělovýchovných lékařů) o oblast aplikovaných pohybových aktivit. Institut uvolňování z TV je nezbytné chápat jako omezení práva na vzdělání s výraznými riziky pro zdraví dítěte. Již při platnosti aktuální úpravy lze formulovat tři opatření (tato opatření byla i součástí závěrů kulatého stolu k tématu začleňování

a uvolňování žáků v tělesné výchově realizovaného dne 1. 10. 2024 kanceláří Veřejného ochránce práv):

- registrující **lékaři** by se neměli spokojit s pouhým vyjádřením zdravotní nezpůsobilosti či způsobilosti, ale do vydávaných posudků či potvrzení zahrnovat **podrobné a konkrétní informace** pro zapojení žáka do školní TV (potřeba jednotného formuláře pro posudek);
- na základě získaných informací by škola (v případě potřeby ve spolupráci se školským poradenským zařízením) měla **vytvořit individuální vzdělávací plán či plán pedagogické podpory**, které při zohlednění individuality žáka umožní naplnění vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů školní TV, ať již samostatně, nebo ve spolupráci s externími spolupracujícími subjekty (např. konzultant APA);
- výuka by měla být vedena v **multidisciplinárně koncipované spolupráci** se školským poradenským zařízením, případně dalšími spolupracujícími subjekty, včetně možného zapojení nelékařských zdravotnických pracovníků.

kon). MŠMT; 2024.

6. Vařeková J, Křivánková M, Šubertová A, et al. Self-Efficacy budoucích učitelů ve vztahu k výuce zdravotní tělesné výchovy Gramotnost, pregramotnost a vzdělávání. 2021;5(3):5-22.
7. Whitehead M. Physical literacy: throughout life. Abingdon-on-Thames: Routledge; 2010.
8. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; 2016.
9. Kalman M, Vašičková J, et al. Zdraví a životní styl dětí a školáků. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci; 2013.
10. Organizace spojených národů. Úmluva o právech osob se zdravotním postižením. New York: Autor; 2006.
11. Ministerstvo zdravotnictví. Vyhláška č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu. MZ; 2013.
12. Ješina O, Baloun L, Kudláček M, et al. Relationship of Ex-

clusion From Physical Education and Bullying in Students With Specific Developmental Disorder of Scholastic Skills. International Journal of Public Health. 2022;67:1-8. DOI: 10.3389/ijph.2022.1604161.

13. Kalman M, Hamřík Z, Pavelka J. Podpora pohybové aktivity: pro odbornou veřejnost. Olomouc: ORE-institut; 2009.
14. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Plán podpory pohybu dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních a státní politiky školního a vysokoškolského sportu pro období 2024-2028; 2024.
15. Národní pedagogický institut. Koncepce revize vzdělávací oblasti Člověk a zdraví; 2023 [cited 2024 JUL]. Available from: <https://www.apa.upol.cz/images/koncepce-cz.pdf>.
16. Baloun L, Kudláček M, Sklenaříková, et al. Czech self-efficacy scale for physical education majors towards children with disabilities. Acta Gymnica. 2016;46(1):44-54. DOI: 10.5507/ag.2016.002.

Pediatric pro praxi
www.pediatricpropraxi.cz

